

MYRUNDEKSØKELSER OG STIKKTORVANLEGG 1931

SOMMERENS arbeide i høifjellet blev begynt i

Gol i Hallingdal.

den 17. juni.

I. Lawsetsetergrenden.

Her er tidligere undersøkt: 1) Myr under Lawsethøgda. 2) Storemyr. 3) Hestemyr. 4) Veslemyr.

Av disse valgtes til demonstrasjonsmyr «Hestemyr», hvor man fant at brenntorven var best fortorvet. Myren er lett å grøfte og ligger bekvemt til for setereierne.

Man engagerte en øvet stikker til å begynne stikningen. Planen for stikktorvanlegget er vist på omstående skisse.

På denne myr vil 6 setereiere ta sitt brensel. På myren blev i sommer opstukket ca. 70 m.³ råtorv. Sekretæren samlet en dag setereierne i grenden på Hestemyren, hvor torvens stikning og tørkningsmåter blev demonstrert.

Demonstrasjon. Torvstikning.

II. Skagestølsgrenden.

For denne grend passer Skagemyren utmerket. Myren er tidligere undersøkt av myrselskapet og inneholder godt fortorvet torv, noget tørr med dårlig sammenhold. Torven vilde bli betydelig bedre ved eltning eller maskinbehandling.

Her besørget myrselskapet hovedavløpet og instruerte en mann, der skulde foreta fortsatt stikning av torven.

III. Tunesetergrenden.

Her er tidligere undersøkt 3 myrer omkring stølene. Myrene har ganske god brenntorv, men interessen for bruken av torv er liten. Myrselskapets torvstikker tok op noen 3 m.³ torv, som setereierne skulde tørke og prøve.

Kommer til å fortsette med arbeidet der i 1932, når torven er prøvet.

IV. Lauvsjøgrenden.

En del myrer undersøktes.

1. *Nypphøgdmyra*. Ca. 5 mål starrmyr. Hvitmose i overflaten. Dyp ned til over 3 m. Middeldyp 2 m. God brenntorv. Myren lett å grøfte, avløp til 2 kanter. Ca. 2½ km. fra setergrenden. Mange røtter.

2. *Tre starrmyrer* i en senkning i retning fra Nipphøgda til Hjartingseter. Areal ca. 20 mål. Litet omdannet torv, meget aske, vekslende dyp fra 1 til 3 m. Bunken sten og fjell.

3. *Hjartingmyren* like inntil Hjartingsetervollen. God torv i 2 m. dyp. Avløpsgrøft opstukket og stikning foretatt.

4. *En del myrer nedenfor Lausjøseter*. Samlet areal ca. 30 mål starrtorv fra 1 til 2½ meters dyp. Lett grøftning. Torven ganske godt omdannet. Igangsatt stikning på en av myrene like ved kjørevei. Betalt bidrag til grøftning.

V. Einarset.

Her var tidligere undersøkt: 1) *Thaulowmyren*, 2) *Bjørnebråtemyren* og 3) *Myr østenfor syningen*.

Videre blev i år undersøkt:

4) *Myr nordenfor Einarset Hotell*. Myren ligger omkring et tjern. ½ mål god brenntorv i nordre kant av tjernet, dyp til 2 m. Den øvrige del av myren dårlig brenntorv. Forholdsvis langt avløp. Stikning igangsatt.

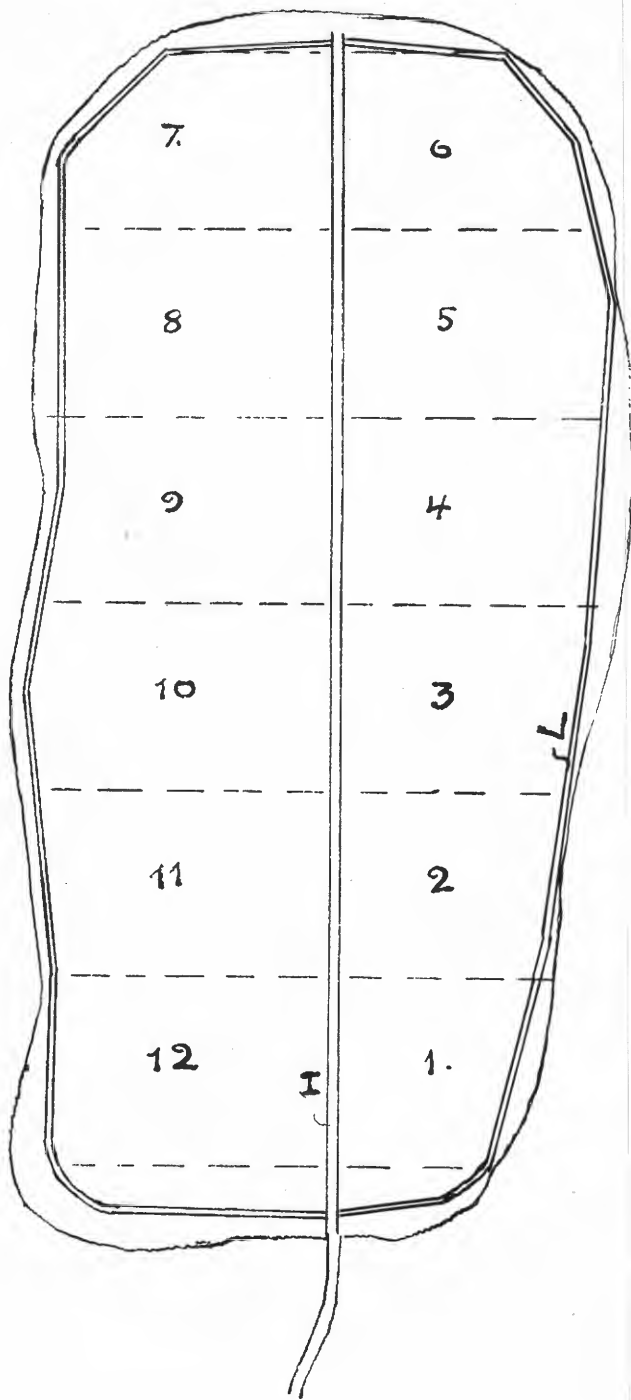
5) *Flere små starrmyrer østenfor Thaulowmyren*. Godt omdannet, men sterkt sandblandet, egner sig godt for dyrkning eller kulturbeite.

Myrer nedenfor Kamben høifjellshotell.

En myr like ved vei til Kamben, 1 m. god brenntorv. Areal ca. 2 mål.

Optagning av avløp og stikning av torv blev igangsatt på Bjørnebråtemyren ved myrselskapets torvstikker. Setereierne fortsetter, og da torven på denne myr er av god kvalitet, håper man på et godt resultat her. Der blev også igangsatt stikning av torv i myrene nordenfor Einarset hotell.

HESTEMYR
DEMONSTRATIONSMYR.

TÖRKESKUR.

1-12 = STIKNINGSFELTER.

H = HOVEDGRÖFT.

L = LANDGRÖFT.

I dalsenkingen over høifjellsplatået Gol—Valdres fins mange og store myrstrekninger. Her er undersøkt:

En myr nedenfor Ole Haftuns seter.

Areal ca. 40 mål gressmyr, slåttemyr 2 m. dyp, delvis god brenntorv i dyper lag. Tjern i myren. Lang avløpsgrøft.

Valdres.

Undersøkt for *Knut Alfstad, Skammestein*:

1. *Svarittjernsmyra*, 6 km. fra Skammestein mot Vinstervann. 2,3 m. dyp god brenntorv søndre og østre del. Ved tjern mindre omdannet torv. Ca. 3 mål. Lett avløp. Myren ligger like ved veien. Her kommer stikning igang.

2. *Myr østenfor Rostølen*. Grunn starrmyr med tjern ca. 100 mål. Lite brukbar brenntorv.

3) *Myr ved veiskill til Yddestølene*. Areal ca. 12 mål starr og gressmyr, litet omdannet, 0,5 til 1,0 m. dyp. Mineralrik dyrkningsmyr. Avløp til 2 kanter.

Tre myrer ved Ydevatten.

1. Areal 40 mål i myrens nordre kant 2,5 m. dyp. Noenlunde brukbar brenntorv. Søndre del grunnere, dypet her 1 m. starr- og gressmyr.

2. Areal ca. 15 mål. Dyp til 2 m. Gjennemsnitt 1,2 m. Brukbar ganske god brenntorv. Starr og gressmyr.

3. Areal ca. 10 mål. Dyp ca. 1 m. Litet fortorvet. Starr- og gressmyr.

Myrer omkring Sanderstølen Hotell.

1. Myr like ned for hotellet, ca. 1,0 mål god brenntorv ved tjern, dyp 1,5 til 2 m.

3 myrer ved landeveien, hvorav: 1 dyrkningsmyr og 2 brenntorvmyrer. Dyp fra 0,5 til 2,5 m. starr og gressmyrer.

En av disse myrer brukbar for maskintorvbruk i liten målestokk.

Ved hotellet brukes der ca. 70 favner bjerkeved pr. år, som vesentlig tas av høifjellsskog.

Fløitensetergrenden.

God myr ovenfor seterbuene, tidligere undersøkt. Arbeidet på myren kommer først igang 1932.

Gudbrandsdalen.

Undersøkelser Jotunheimen.

Myrer ved Gjendebu.

1. Myr like ved Gjendebu turisthotell. God brenntorv, dyp til 1,80 m. Torvstikning påbegynnes her 1932.

2. Myrer ved elv på sletten nedenfor hotellet, grunne gress- og starrmyrer, litet tjenlige til brenntorvstikning.

Memrebu.

Terrenget her består av morenegrus og sten. Brukbare myrer fantes ikke.

Myrer ved Gjendesheim.

Undersøkte 5 myrer ved Leirungsdalen mot Valdresflyen. Myrene viste sig å være så grunne, at de nærmest må henregnes til fastmark.

Myrer ved Bessheim.

1. *Myr like ved vei nedenfor Bessheim hotell.* Ca. 0,5 mål 1,2 m. dyp, bra omdannet, men kort og tørr. Dårlig sammenhold. Brukbar for stikkortv.

2. *Myrer over åen mot Sikilsdalen,* flere småmyrer, hvorav 1 ca. 1½ mål god brenntorv. Middeldyp, 1,5 m., godt avløp. Stort fint tørkefelt på fjell. Foreslås avtorvet med liten formtorvmaskin.

Til Gjendesheim kunde der også skaffes brensel fra disse myrer, da transporten er meget lett.

Drift på myren aktes igangsatt 1932.

Myrer nedenfor Rusliseter.

1. En liten myrputt ved veien ved tjern, noen meter god brenntorv, 1 m. dyp.

2. Noen småmyrer på nedsiden av veien mot fiskevann. En myr ca. 1 mål bra omdannet brenntorv, askerik.

Undersøkelsene skal senere fortsettes op mot Rusliseteren.

Hardangervidda.

Det nu på «vidda» brukte brensel ved seterbuer og turisthoteller er ved og koks, som kløves fra Eidfjord eller Dyranauten 6 til 8 til 10 timers vei. Skal brenntorvstikning noe sted ha sin berettigelse, må det være over disse trakter.

Tuaseter.

I myr østenfor turisthytten er tidligere stukket torv. Myren er inntil 2 m. dyp og har god brenntorv. Torvskjæret bør omlegges, så vannet om høsten kan demmes op. Bedre tørkeanordninger må anskaffes.

Brevasshytten.

Undersøkt 1 myr et par hundre meter fra hytten, lite omdannet starr og gresstorv. 1,8 m. dyp. Torven bør forsøkes.

En myr lengere nord bedre omdannet, men er noget tørr og formuldnet.

Rauhelleren.

Undersøkt flere myrer østenfor Rauhelleren, ca. 150 m. fra hytten. 0,75 til 1,3 m. dyp. Torven brukbar, men «kort» og tørr. Torven noenlunde ens for de 4 undersøkte småmyrer.

Sandhaug.

En myr østenfor hotellet. 1,5 m. dyp starrmyr. Torven er brukbar og der bør foretas prøvestikning. Hotellet brenner nu ved og koks, som kløves fra Dyranuten.

Bjoreiddalen.

En myr nordenfor hotellet, grunn, torven lett og askerik.

Tre myrer nedenfor hotellet, grunne med litet omdannet torv.

En myr på sletten ved elven, bra omdannet. Gressmyr, men meget askerik, dyp til 1,5 m. Her blir forsøkt stikning i 1932.

Det Norske Myrselskap vil foreslå for turistforeningen, at myrselskapet skaffer foreningen en eller flere torvstikkere, der kan utføre torvstikningen og torvbjergningen. Det vil spare på fjellskogen og bety en besparelse for turisthotellene på flere tusen kroner.

VÅRE TORVSTRØFABRIKKER

Ulykkesforsikring. Assuranse.

EN av de mange årsaker til, at våre torvfabrikkarbeidere tungt er de forholdsvis store avgifter til de offentlige institusjoner f. eks. ulykkesforsikringen.

Ved våre torvstrøfabrikker er risikoen for det overveiende antall arbeidere ikke større enn for enhver annen mann, som bruker spade og ferdes i skog og mark. Kunde man få undtatt de arbeidere fra ulykkesforsikringen, som kun arbeider på myrfeltet og ikke har noe med tralletransport eller maskiner å gjøre, vilde en betydelig årlig utgift spares.

Premien til ulykkesforsikringen er i mange tilfeller et likeså stort beløp som kraftutgiften ved en torvstrøfabrikk.

Tar man så assuranse, så er denne for en torvstrøfabrikk flere ganger høyere enn for en gårdbrukers låvebygning. Skal man sammenligne ildsfarligheten, viser det seg, at denne er større for en låvebygning enn for en torvstrøfabrikk.

Det synes å være grunn for assuranse-selskapene til å opta assuransepremie for torvstrøfabrikkene til revisjon.
